

Profesorji kot podjetniki

Profesorji na pravnih fakultetah v Ljubljani in Mariboru so takrat, ko ne delajo za javni sektor, direktorji zasebnih inštitutov pa tudi samostojni podjetniki

ANJA HREŠČAK

Ob razkritjih v aferi honorarji so se glavni akterji pogosto obregnili ob dejstvo, da supervizor ni razkril zaslužkov "zaposlenih v javnem sektorju, ki so dodatno delo opravljali prek zasebnih podjetij, zavodov ali centrov odličnosti", kot je denimo v intervjuju za Delo dejala odstopljena ministrica **Stanka Setnikar Cankar**. Njena izjava sicer drži, saj konkretni zaslužki zaposlenih v javnem sektorju, ki dodatno delo opravljajo preko svojih zasebnih podjetij, zavodov ali inštitutov, resda niso znani, je pa zato znano, koliko prihodkov iz naslova javnega denarja so v zadnjem desetletju prejeli omenjeni zasebni inštituti in podjetja.

Po vrsti. Medtem ko denimo različni inštituti mariborske in ljubljanske ekonomske fakultete pa mariborske pravne fakultete niso samostojne pravne osebe, ampak organizacijske enote fakultet in zato tudi na trgu ne nastopajo samostojno, je ljubljanska pravna fakulteta pri tem izjema. Od šestih inštitutov, ki delujejo pri njej, so vsi razen inštitutov za mednarodno pravo in za mednarodne odnose samostojne pravne osebe. Štirje so organizirani kot zasebni zavodi, Ekonomski inštitut pri Pravni fakulteti (EIPF) pa je celo d.o.o. "Pravna fakulteta ni več - razen v imenu - udeležena v EIPF, nima nikakršne neposredne zveze z njim. Ta inštitut se je lastnil po zakonu o lastninjenju. Pravni fakulteti zdaj plačujejo le še najemnino za prostore," razlaga dekan ljubljanske Pravne fakultete dr. **Miha Juhart** (sicer tudi sam predstojnik Inštituta za primerjalno pravo, katerega direktor je profesor dr. **Lojze Ude**). Ti inštituti tako tudi samostojno nastopajo na trgu.

Polovica prihodkov iz javnega sektorja

Ob tem so nekateri profesorji mimo teh danes privatiziranih inštitutov, ki so bili sprva del fakultet, ustanovi-

li še svoje zasebne inštitute. Ti imajo zelo podobna imena. Nekdanji dekan, profesor na Pravni fakulteti dr. **Rajko Pirnat** - ki je hkrati direktor Inštituta za javno upravo (IJU) pri Pravni fakulteti - in nekdanji minister za pravosodje dr. **Senko Pličanič** sta leta 1994 ustanovila Inštitut za javno upravo Consulting, d.o.o. Med letoma 2003 in 2009 je ta zasebni inštitut med drugim svetoval RTV pa ljubljanski, celjski in domžalski občini ter prejel 142.947 evrov javnih sredstev. V strukturi vseh prihodkov je to sicer kaplja v morje. Čisti prihodki so leta 2008 znašali 191 tisočakov, leto kasneje 157.405 evrov, leta 2010 in 2011 slabih 55 tisočakov, leta 2012 so se povzpeli na slabih 200 tisočakov, 2013 pa so bili 50 tisoč evrov.

Leta 2006 sta ustanovila še DSJU - Družbo za svetovanje javni upravi, ki je med decembrom 2009 in julijem 2011 zabeležila 85.560 evrov prihodkov iz javnega denarja. V letu 2010 je DSJU tako iz javnih sredstev prejel skoraj polovico vseh prihodkov (98.283 evrov), leta 2011 pa tretjino od 74.103 evrov, kolikor je bilo vseh prihodkov. Oba omenjena pravnik imata registriran še vsak svoj s.p., Pirnat od marca 2013, Pličanič pa od novembra lani, zato podatkov o poslovanju še ni na voljo. IJU je od leta 2003 prejel kar 7,2 milijona evrov javnih sredstev. Koliko v strukturi vseh prihodkov je to, ni znano, saj podatki za zasebne zavode niso javni.

O morebitnem konfliktu interesov ter nelojalni konkurenci inštitutu, ki je bil skoraj pol stoletja prej ustanovljen pri Pravni fakulteti, smo se hoteli pogovoriti z omenjenima, a se Pličanič na naše klice in sporočila ni odzval, Pirnat pa je odgovoril le: "O tej zadevi ne dajem izjav." Juhart je dejal, da so tako ustanovljeni "zasebni inštituti primarno problem inštituta, ki ga je ustanovila fakulteta, ne same fakultete", ali z drugimi besedami, Pirnatovi in Pličaničevi inštituti so problem Rajka Pirnata, direktorja IJU, in Senka Pličaniča, ki je bil direktor IJU med letoma 2006 in 2012. "Konflikt interesov ni pojem, ki bi imel trdno določeno vsebino," dodaja Juhart. "Morebitni konflikt mora biti primerno razkrit, ključno vlogo pri tem pa ima svet zavoda, ki tudi odloči, ali je bilo to podvajanje primerno razkrito," je dodal. Mimogrede, tudi Juhart je avgusta 2013 registriral svoj s.p., a poslovnih podatkov še ni,

doslej pa preko tega javnemu sektorju ni svetoval.

Dva zasebna in javni inštitut za gospodarsko pravo

Poglejmo še primer Ekonomskega inštituta pri Pravni fakulteti (EIPF), katerega direktorja sta bila prav tako nekdanji minister dr. **Franc Križanič** pa profesor na pravni fakulteti dr. **Jože Mencinger**, trenutno pa je njegov prokurist (direktor ni vpisan) odvetnik **Danilo Grilj** (javnosti najbolj poznan kot odvetnik nekdanjega direktorja Primorja **Dušana Črnigoja**). V lastniški strukturi ima poleg Križaniča in Mencingerja največji delež dr. **Veljko Bole**, slabo tretjino podjetja. Od leta 2003 do danes je EIPF prejel 2,5 milijona evrov nakazil iz javnega denarja. To pomeni, da je med letoma 2008 in 2012 vsaj slabo tretjino denarja, v najboljšem primeru pa tudi slabo polovico, prejel iz javnega sektorja. Med drugim je pripravljaj študije za TEŠ 6.

Zanimiva pa je tudi podjetniška dejavnost profesorjev na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru. V sklopu te deluje Inštitut za gospodarsko, pogodbeno in korporacijsko pravo. Ukvarja se z raziskavami, usmerjenimi na pedagoško dejavnost, ne pa s svetovalno dejavnostjo, s pravnimi nasveti, konzultacijami, strokovnimi mnenji, saj Pravna fakulteta to odklanja, ker je s tem povezana tudi odškodninska odgovornost. "S tem se zato ukvarjajo zasebni inštituti," pojasnjuje dr. **Marijan Kocbek**. Kocbek sicer nikoli ni bil predstojnik omenjenega fakultetnega inštituta, je pa njegov član. Hkrati je direktor Inštituta za gospodarsko pravo, direktorica sorodnega Inštituta za gospodarsko pravo in korporacijsko pravne študije pa je njegova žena **Brigita Kocbek**.

"Lastniško inštituta nista povezana. Sta pa posredno, prek ustanoviteljev, ki so moji družinski člani," pravi Kocbek. A je iz javnih evidenc razvidno, da sta inštituta tudi lastniško povezana preko tretjega družinskega podjetja Kocbekovih, Bidstor. Prvi omenjeni zasebni inštitut je tako od leta 2003 prejel 567.815 evrov iz javnega denarja, drugi pa 179.435 evrov. "Ne gre za konkurenčno dejavnost fakulteti niti za konflikt interesov. Poleg tega smo za opravljanje te dejavnosti od fakultete in univerze pred leti dobili soglasje," je rekel Kocbek. Tudi profesor dr. **Šime Ivanjko** je ustanovil več za-

Page: 2

Reach: 108000

Country: SLOVENIA

Size: 777 cm2

2 / 2

sebnih inštitutov. Omenimo zgolj Inštitut za zavarovalniško dejavnost, na čelu katerega je **Klementina Ihanec**, sicer soproga Ivanjkovega sina, javnosti pa znana predvsem kot pogrebničnica Vinaga. Omembe vrednih vsot javnega denarja sicer ta inštitut ni prejel. Do stečaja je Ihančeva vodila tudi Zavarovalno-poslovni inštitut, ki ga je prav tako ustanovil Ivanjko (z ostalimi družinskimi člani).

Problem v Sloveniji je preprosto v premajhnem kadrovskem bazenu, profesorje korporacijskega prava bi lahko prešteli na prste ene roke, "in prav tukaj je izvor teh očitkov", je prepričan Kocbek. "Vrhunske strokovnja-

ke je treba povsod po svetu plačati," dodaja.

Pisci zakonov in njih komentatorji

Medtem ko omenjeni profesorji sodelujejo pri pripravi zakonov - denimo Kocbek je sodeloval pri pisanju zakona o prevzemih, o gospodarskih družbah, pri dopolnitvah zakona o sodnem registru, Pirnat pa pri pisanju kopice zakonov s področja javne uprave -, pa preko inštitutov med drugim pripravljajo komentarje teh zakonov. Kocbek pravi, da "to delajo vsi profesorji, po vsem svetu je tako. Dobre zakone od nekdanj pišejo profesorji. In normalno, da so tudi glavni komentatorji," je

dejal. "Še več, najboljši komentarji so prav takrat, ko jih pripravljajo pisci zakonov in precejšen problem bi bil, če bi komentarje pisal nekdo, ki zadev ne pozna," meni. Medtem pa Juhart tak odnos opredeljuje kot "nenavaden" in izpostavlja, da sam nikdar ni dobil naročila za komentar zakona, ki ga je pripravljajal.

Ne nazadnje pa izpostavimo še eno dejstvo: v sklopu posameznega ministrstva so zaposleni strokovnjaki, ki naj bi skrbeli za pripravo področnih zakonov, zato je najemanje zunanjih strokovnjakov zanimivo tudi v tem kontekstu.

Prihodki iz javnih sredstev v razmerju z vsemi dohodki zasebnih inštitutov

1,734.708 €
prihodki iz javnih sredstev

EIPF - Ekonomski inštitut pri Pravni Fakulteti (prokurist Danilo Grilj, delničarja Franc Križanič in Jože Mencinger)

vsi prihodki: **ni podatka**

IJU - Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti (direktor Rajko Pirnat)

18.468 €
prihodki iz javnih sredstev

IJU Consulting - Inštitut za javno upravo Consulting (lastnika Rajko Pirnat in Senko Pličanič)

85.560 €
prihodki iz javnih sredstev

DSJU - Družba za svetovanje javni upravi (latnika Rajko Pirnat in Senko Pličanič)

IGP- inštitut za gospodarsko pravo (2003-2015)

567.814 €
prihodki iz javnih sredstev
vsi prihodki: **ni podatka**

IGP - Inštitut za gospodarsko pravo (direktor Marijan Kocbek)

IGP- inštitut za gospodarsko pravo in korporacijskopravne študije (2003-2015)

179.435 €
prihodki iz javnih sredstev
vsi prihodki: **ni podatka**

IGP - Inštitut za gospodarsko pravo in korporacijskopravne študije (direktorica Brigita Kocbek)

Vir: Supervisor

Inštitut za javno upravo je od leta 2003 prejel kar 7,2 milijona evrov javnih sredstev

Cerar pravi, da je imel soglasje

Čeprav profesorji za ustanavljanje s.p.-jev in d.o.o.-jev ne potrebujejo soglasja matične fakultete, saj gre za z ustavo zagotovljeno svobodno gospodarsko pobudo, pa je predsednik vlade **Miro Cerar** dejal, da je imel za opravljanje dejavnosti v okviru s.p.-ja in d.o.o.-ja v času, ko je bil še profesor, "soglasje Pravne fakultete". Sicer ni pojasnil, kakšno soglasje je imel, a domnevno ustno. "Fakulteta je bila s svetovanji Mira Cerarja seznanjena," so sporočili iz njegovega kabineta. Pisno soglasje bi premier potreboval le, če bi bila njegova svetovanja v nasprotju s konkurenčno prepovedjo, kar pa po zagotovilih Cerarjevih ni bila.